

Plan
odnowy miejscowości
WOLA SOSNOWA

Wola Sosnowa, czerwiec 2008r.

Charakterystyka miejscowości

Wieś **WOLA SOSNOWA** jest jedną z 48 miejscowości wchodzących w skład gminy Lubraniec, położonej w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Gmina ta obejmuje część atrakcyjnego, zarówno pod względem historycznym jak i geograficznym, regionu Kujaw. Jej ogólna powierzchnia wynosi 14.818 ha, z czego miasto zajmuje powierzchnię 194 ha, natomiast wieś 14.624 ha. Administracyjnie podzielona jest ona na 32 sołectwa i miasto Lubraniec, będące siedzibą władz samorządowych. Położone jest ono 23 km na południowy zachód od Włocławka i należy do jednych z najstarszych miejscowości w Polsce. Najstarsza wzmianka o nim pochodzi z 1325r.

Na terenie gminy mieszka ogółem 10.408 osób, z czego 7.103 osoby mieszkańcy wsi, natomiast 3.305 osób to mieszkańcy Lubrańca.

Gmina Lubraniec jest typowo rolniczym regionem, zróżnicowany pod względem geograficznym. O jej atrakcyjności decydują: czyste powietrze, lasy, rzeka Zgłowiączka wraz z dopływami.

Gmina posiada liczne pamiątki przeszłości. Są to głównie zabytki architektury sakralnej, zespoły pałacowo - dworskie oraz dwory ziemiańskie.

Wyróżnić należy tu przede wszystkim:

- kościół parafialny w Lubrańcu wybudowany w stylu neogotyckim,
- dawną synagogę żydowską w Lubrańcu z pierwszej połowy XIXw., wybudowaną w stylu barokowym,

- zespół pałacowo-parkowy w Lubrańcu z ok. 1827r.,
- rezerwat archeologiczny w Sarnowie,
- XVIII – wieczny drewniany kościół p.w. Św. Trójcy w Dąbiu Kujawskim.

Przez teren gminy przebiegają dwa szlaki turystyczne wytyczone przez PTTK. Pierwszy z nich to kajakowy Szlak Zgłowiączki obejmujący 79-kilometrową trasę od Jeziora Głuszyńskiego poprzez Głuszynek, Rybiny, Chalno, Topólkę, **Zgłowiączkę, Borek, Lubraniec (gmina Lubraniec)**, Kazanie, Brześć Kuj., Nowy Młyn, Wieniec, Machnacz, Mazury do Włocławka. Drugi to samochodowy Szlak Powstania Styczniowego na Kujawach. Obejmuje on trasę od Włocławka przez Nieszawę, Aleksandrów Kuj., Służewo, Zakrzewo, Dobre, Radziejów, Piotrków Kuj., Izbicę Kuj., **Lubraniec**, Brześć Kuj. do Włocławka.

Tereny leśne w gminie nie stanowią zwartego kompleksu. Tworzą je tzw. uroczyska (np. uroczysko Sarnowo, Borucin, Kazanie, Marysin, Dęby Janiszewskie).

W składzie gatunkowym dominuje sosna pospolita, następnie olsza, dąb, brzoza, modrzew, jesion, świerk oraz gatunki rzadziej spotykane jak: sosna wejmutka, sosna czarna, daglezwia, a nawet, choć bardzo nielicznie, jodła.

Teren Leśnictwa Lubraniec to także miejsce występowania rzadkich gatunków fauny i flory. Ze świata zwierząt jest nim wydra, żyjąca w dolinie rzeki Zgłowiączki oraz jenot, drapieżnik zamieszkujący zabagnione i zarośnięte tereny nadrzeczne.

W wielkiej rodzinie ptaków zaobserwować można m.in. bociana czarnego, żurawia, kulika wielkiego i bardzo rzadki już dziś klejnot wśród ptaków występujących w Polsce – zimorodka.

W świecie roślin występują tak rzadkie i podlegające ochronie gatunki jak: pełnik europejski, listera jajowata, lilia złotogłów i pierwiosnek lekarski jak również jedno z najbogatszych na terenie Polski nizinnej - stanowisko tojadu dziobatego.

Inwentaryzacja zasobów

Wola Sosnowa to niewielka miejscowość położona przy drodze powiatowej, w odległości ok. 7 km od Lubrańca.

Na terenie wsi mieszka ogółem 217 osób (109 kobiet i 108 mężczyzn), których głównym źródłem utrzymania jest rolnictwo.

O atrakcyjności miejscowości świadczy fakt, iż związany był z nią Aleksander Laszenko – polski malarz, rysownik i podróżnik. W 1922r. asystował, prawdopodobnie jako jedyny Polak, przy otwarciu grobowca Tutenchamona, z którego odkrywcą Howardem Carterem przyjaźnił się. Od 1918r. mieszkał w Woli Sosnowej, a później we Włocławku, gdzie miał pracownię malarską. W jego twórczości dominował pierwiastek orientalny. Swoje prace wystawiał w warszawskiej Zachęcie. Dorobek malarski artysty uległ rozproszeniu, a częściowo zniszczeniu w czasie II wojny światowej.

Wola Sosnowa posiada liczne walory turystyczne. Na uwagę zasługuje tu przepiękny krajobraz z rosnącym niedaleko wsi lasem i przepływającą opodal rzeką Zgłowiączką. Jest tu czyste powietrze i niczym nie skażona gleba. Ponadto zaledwie kilka kilometrów dzieli Wolę Sosnową od Jeziora Głuszyńskiego i znanej w całym regionie urokliwej miejscowości wypoczynkowej Orle.

Na atrakcyjność miejscowości ma także wpływ bezpośrednio sąsiedztwo z Sarnowem – miejscowością, w której znajduje się cmentarzysko tzw. „grobowców kujawskich”.

Usytuowane jest ono w tamtejszym kompleksie leśnym. Obiekt jest unikatowym w swoim rodzaju rezerwatem archeologicznym w Europie. Składa się z 9 zrekonstruowanych grobów megalitycznych pochówku ludności pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych sprzed ponad 5.000 lat. Od miejsca występowania grobowce te nazywane są „kujawskimi”. Wśród miejscowej ludności określane są też jako „żalki”. Prowadzone w latach 1950 – 1951 oraz 1966 – 1971 przez Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi badania pozwoliły zbadać je i zrekonstruować. Jak wskazywało centralne ułożenie zwłok w grobowcach, wznoszone musiały być one ku czci naczelników rodów. Tłumaczy to również obecność znajdującego się opodal cmentarzyska płaskiego, gdzie chowani byli pozostali członkowie rodu.

W jednym z grobowców tu odkrytych (grobowiec nr 9) znaleziono szkielet ułomnej kobiety, zmarłej w wieku 50 – 70 lat. Pochowana została ona prawdopodobnie w trumnie wydrążonej z pnia drzewa, którą umiejscowiono w poprzek osi wzdłużnej grobowca. Znaleździśko to jest czymś wyjątkowym, gdyż jak dotąd nie natrafiono na tak potężny grobowiec, usypany dla jednej tylko osoby i to kobiety. Przypuszcza się, że musiała ona zajmować jakąś szczególną pozycję w hierarchii społecznej.

W czasie prac archeologicznych innego grobowca (nr 7) natrafiono na szczątki od 5 do 9 ludzi zjedzonych najprawdopodobniej w trakcie uczty obrzędowej.

Wcześniej, bo w 1935r. odkryte i zbadane zostały grobowce w pobliskich Wietrzychowicach. Wyniki tych prac stały się sensacją naukową. Wykazały bowiem, że na terenie południowych Kujaw występują najstarsze i najbardziej okazałe tego typu zabytki na ziemiach polskich. Poza Wietrzychowicami i Sarnowem występują one również w Gaju i Obalkach.

Wola Sosnowa jest typową wsią rolniczą. Wśród upraw dominują zboża jare i ozime, buraki cukrowe i ziemniaki. Hodowla opiera się na trzodzie chlewnej i bydło mlecznym. Wieś jest w pełni zwodociągowana i stelefonizowana. Posiada również dostęp do internetu. Transport publiczny zapewnia tu PPKS oraz prywatne przedsiębiorstwo transportowe.

Miejscowość nie jest zgazyfikowana, nie posiada też przydrożnego oświetlenia stanowiącego ważny element bezpieczeństwa drogowego. Nie jest również skanalizowana, jednak mieszkańcy zwrócili się do władz samorządowych o ujęcie miejscowości w planie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Na terenie wsi nie ma przedszkola ani szkoły. Naukę na poziomie podstawowym dzieci pobierają w pobliskim Sarnowie, natomiast na poziomie gimnazjalnym w oddalonym o ok. 5 km Siemnowku. Brakuje tu również sklepu.

Jednakże największym problemem dla mieszkańców wsi jest brak świetlicy wiejskiej - miejsca, w którym mogliby się spotykać i rozwijać swoje zainteresowania. Jest to szczególnie ważne z uwagi na fakt, iż społeczność Woli Sosnowej z wielkim zaangażowaniem i poświęceniem buduje wizerunek wsi. Zawsze gotowa jest ona do wysiłku nie tylko na rzecz własnej miejscowości ale i całej gminy. Od wielu lat jej przedstawiciele działają w organizacjach rolniczych szczebla gminnego. Na terenie sołectwa działa Kółko Rolnicze oraz Koło Gospodyń Wiejskich, którego członkinie biorą udział w dożynkach gminnych, powiatowych, parafialnych i diecezjalnych, prezentując przepiękne wieńce i chleby będące wytworem ich rąk.

Mieszkańcy starają się również zachowywać obyczaje i tradycje kujawskie. Pielęgnują gwarę kujawską oraz organizują kujawskie zapusty.

Dzieci i młodzież są członkami szeregu kół zainteresowań działających w szkołach, Miejsko – Gminnym Klubie Sportowym i Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Lubrańcu. Uczestniczą w zawodach sportowych i konkursach różnego szczebla, odnosząc w nich sukcesy.

Analiza SWOT

Mocne strony:

- położenie blisko miasta Lubraniec i drogi powiatowej
- bezpośrednie sąsiedztwo z Sarnowem – miejscowością, w której znajduje się rezerwat archeologiczny
- linia autobusowa
- poparcie mieszkańców dla planowanych do realizacji projektów
- poparcie władz samorządowych dla planowanych do realizacji zadań
- atrakcyjność przyrodnicza – w małym stopniu zmienione środowisko naturalne, czyste i nieskażone powietrze, piękny krajobraz
- żyzne i urodzajne ziemie
- położenie w gminie posiadającej bogatą historię oraz szereg cennych zabytków stanowiących atrakcję turystyczną
- pielęgnowanie tradycji i gwary kujawskiej
- duże zdolności organizacyjne mieszkańców
- opracowany plan odnowy miejscowości, zawierający zadania wpływające na jej rozwój
- dzieci i młodzież ucząca się w szkołach stopnia średniego i wyższego
- bogata tradycja rolnicza

- istnienie sieci wodociągowej, energetycznej i telefonicznej
- dostęp do internetu – lokalna sieć radiowa

Słabe strony:

- trudna sytuacja materialna mieszkańców spowodowana nieopłacalnością produkcji rolnej oraz wysokim stopniem bezrobocia
- brak miejsca spotkań mieszkańców, a co za tym idzie brak możliwości rozwoju życia kulturalnego wsi
- położenie z dala od większych ośrodków miejskich
- rejon typowo rolniczy, brak przemysłu i miejsc pracy
- słabo rozwinięta działalność gospodarcza i usługowa
- średni poziom techniczny rolnictwa
- brak zagospodarowanego i uporządkowanego centrum wsi
- brak organizacji skupiających i aktywizujących mieszkańców wsi
- brak zewnętrznego wsparcia finansowego na rozwój wsi
- niski poziom aktywności ekonomicznej społeczeństwa
- niezadowalający stan dróg lokalnych (w większości o nawierzchni nieutwardzonej)
- brak uporządkowanej gospodarki ściekowej

Okazje:

- członkostwo Polski w Unii Europejskiej
- możliwość otrzymania wsparcia finansowego płynącego z funduszy unijnych na realizację zaplanowanych zadań
- dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa

- stworzenie wizerunku wsi przyjaznej dzieciom, młodzieży i osobom starszym
- podniesienie standardu życia i pracy mieszkańców wsi
- podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości
- możliwość zacieśnienia relacji międzyludzkich i międzypokoleniowych
- możliwość organizowania różnego rodzaju imprez o charakterze rozrywkowym, kulturalnym i informacyjnym

Zagrożenia:

- migracja młodych i wykształconych ludzi do miasta i za granicę w poszukiwaniu lepszych perspektyw i pracy
- brak pomocy finansowej na realizację zamierzonych celów
- brak motywacji do działania
- brak integracji społeczności wiejskiej

Jednym z największych zagrożeń rozwoju miejscowości jest brak miejsca spotkań. Niezwykle istotne jest więc wybudowanie świetlicy wiejskiej. Realizacja tego przedsięwzięcia uzależniona jest jednak od dostępnych środków finansowych. Szansą dla mieszkańców Woli Sosnowej jest pozyskanie finansowego wsparcia ze środków Unii Europejskiej.

Projekt przewidziany został do realizacji w latach 2008 - 2010 z udziałem środków PROW 2007 – 2013 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Całkowity koszt inwestycji oszacowany został na 200.000,00zł brutto.

Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia

W ramach programu odnowy miejscowości zaplanowana została realizacja następujących zadań:

- budowa świetlicy wiejskiej (wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia),
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- utworzenie wielofunkcyjnego boiska i placu zabaw dla dzieci,
- odnowa przydrożnej figurki,
- budowa dróg gminnych na terenie sołectwa.

Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć

Lp.	Nazwa zadania	Cel projektu	Harmonogram realizacji	Szacunkowa wartość oraz źródło pozyskania
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Wola Sosnowa	Budowa i zakup niezbędnego wyposażenia obiektu pełniących funkcję publiczną, społeczno-kulturalną	2008 - 2010	100.000,00zł PROW 2007 – 2013 Budżet Gminy
2.	Budowę przydomowych oczyszczalni ścieków	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie sołectwa	2008 - 2013	40.000,00zł PROW 2007 – 2013 Budżet Gminy
3.	Utworzenie boiska i placu zabaw dla dzieci	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z terenów wiejskich zabawy i wypoczynku w odpowiednich warunkach	2009 - 2015	40.000,00zł Budżet Gminy, dotacja Samorządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego LEADER
4.	Odnowa przydrożnej figurki	Poprawa wizerunku wsi	2011	3.000,00 zł Budżet Gminy LEADER
5.	Budowa dróg gminnych na terenie sołectwa	Poprawa infrastruktury technicznej (drogowej) sołectwa	2011 - 2015	1.000.000,00zł RPO WK-P 2007 – 20113 Budżet Gminy

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Lubrańcu

Ryszard Czyszczak